БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 106 (8938)
МАЙН
8
ПЯТНИЦА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Түрүүшын хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэебди

[О]роной олохон союзна республи[ка], экономическа районууд, үйлэд[бэр]иин ехэ ехэ центрнүүд энэ жэ[лэй] түрүүшын дүрбэн һара соо бү[хы] гүрэнэй даабаринуудые бол[зор]һоо урид дүүргэһэн тухайдаа [са]йн нэгэнэй һайндэрэй урда тээ [м]элидхэн мэдээсээ. Хэдэн зуу[н] миллион түхэригэй продукци [түсэ]бһөө гадуур бүтээгдээ.

[Д]олоон жэлэй түрүүшын жэлэй [та]бадахи һара ябажа байна. Мүнөө [манай] ороноймнай ажалай хүсэлэл[нүүд] түрүүшын хахад жэлэй дааба[рин]уудые габшагай түргэнөөр дүүр[гэхэ] ябадалда зорюулагдана. Гэхэ[тэй] хамта, түсэбөө юрэнхы дээрэнь [дүү]ргэхэ, капитальна хүдэлмэридэ [хэрэглэ]гдолдоһон мүнгые тоо хэмжээ[гээрнь] талаарнь ашаглахаһаа гадна, [хэрэ]гэдэг зүйлнүүдэй номенкла[тура]ын, шэнэ барилгануудые бэлэн [бол]охо бүхы эрилтын талаарнь [эко]номическа район бүхэндэ, пред[при]яти болон барилга бүхэндэ [хэ]гэхэ шухала.

Промышленностиин, барилгын хү[дэл]мэрилэгшэдэй ехэхэн амжалта[нууд]ые туйлахынь хажуугаар, мүн [ол]он экономическа районуудта [гээ]дэнги предприятинууд, барилга[шад]ай бии байһан тухай, продукци [гар]галгын талаар түсэбөө юрэнхы [дээ]рэнь дүүргэбэшье, зарим шуха[ла] хэрэгсэлнүүдые арадай ажахыда [хэр]угаар үгэдэг ушарай бии бай[һан] тухай хэлэнгүй үнгэрхын арга[гүй]. «Правда Востока» гэдэг рес[пуб]ликанска газетын тэмдэглэһэнэй [ёһо]ор, Ташкентын 22 предприяти [түс]эб талайнгаа түсэб хүсэд дүүргээ[гүй] байшоо. Тэдэнэр 11 миллион [түх]эрэй түхэригэй продукци орон[до] дутуу үгэһэн байна.

Иимэ ушарнууд ондоошье эконо[ми]ческа районуудта бии. Энэнь—[ажа]хын хүтэлбэридэ дутуу дунда[ну]дай бии байһанай хойшолон бо[лон]о. Ажахын органууд, партийна [орг]анизацинууд гээгдэнги пред[при]ятинуудые урагшань татаха [яба]далда анхаралаа үшөөл дута[у]гаар хандуулна.

Хабарай, зунай һаранууд барил[гаш]адта илангаяа таарамжатай [бай]даг. Промышленна шэнэ пред[при]ятинуудые, байрын гэрнүүдые [бар]иха хүдэлмэреэ улам түргэдхэ[хын] тулада наратай сэлмэг үдэрэй [бүри] бүхэнние зүбөөр хэрэглэхэ шу[ха]ла.

Манай орон доторхи барилгын [хүд]элмэри долоон жэлэй түрүүшын [жэл]эрһөө хойшо хэзээшье үзэгдөөгүй [хэм]далайсатайгаар ябуулагдажа [бай]нхай. Совет барилгашадай баян [бол]дуршэл барилгын талмай дээрэ [шэн]эн түрүү, индустриальна арга [ар]одуудые үргэнөөр хэрэглэхэ ар[га]олгоно. Барилгада хабсаргамал [тем]эр-бетон хэрэглэхэ, эртээнһээ [бэл]сэран бэлдэгдэһэн материалаар [бар]илга хэхэ хэрэгтэ һүүлэй жэл[нүү]дтэ ехэхэн хубилалта болоо.

Гэбэшье барилгын хэрэгые хү[дэл]тэлбэрилгын хэм хэмжээн шэнэ, бүри ехэ болоһон эрилтэнүүдтэ заримдаа харюусадаггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Жэшээлэн хэлэбэл, капитальна барилгын ямараар ябуулагдажа байһан тухай асуудалые КПСС-эй Свердловско обкомой пленум дээрэ хэлсэхэдэнь, иимэ ушар элирээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ Свердловско совнархоз барилгахабсаралгын хүдэлмэреэр гүрэнэйнгөө түсэбые бүхы дээрэнь дүүргэһэн тоотой, теэд тэрэнэй харьяата 114 промышленна барилгын оройдоо 69-ниинь ашаглалгада оруулагдаа. Энэ жэлэй түрүүшын квартал соошье эндэхи барилгашадай хэһэн хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд баһал һайн бэшэ байба. Капитальна барилгада мүнгэ гаргашалха түсэбөө миил 87,1 процент дүүргээ.

Капитальна барилгын ямараар хэгдэжэ байһые партиин обкомой пленум дээрэ бүхы талаарнь зүбшэн хэлсэжэ, барилгынгаа хүдэлмэри индустриальна аргаар бүтээдэг болохо, шанарыень һайжаруулха, үнэ сэнгыень химдаруулха арга онол хараалһан ушар барилгын хэрэгтэхи дутуу дундануудые заһаруулха, ороной барилгын индустриин бүхы хүдэлмэришэдтэ хандажа Свердловско барилгашадай абаһан үндэр дээдэ социалистическэ уялгануудаа дүүргэлгэдэнь туһалха байха. Капитальна барилгын талаар гээгдэлтэй ондоошье экономическа районууд энэ жэлэйнгээ программа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын тула яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй.

Совет хүнүүд долоон жэлэй асари ехэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхээр шиидэнхэй. Түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үные химдаруулхын тула нилээд олон коллективүүдэй оролдолго хэшээл гаргажа байһан үльгэр жэшээнүүд захагүй. Зорилго юуб гэхэдэ, туйлагдаһан юрэнхы амжалтаар, дунда зэргын гүйсэдхэлнүүдээр һанаагаа амаршахагүй, харин гээгдэнги участогуудые урагшань татаха, тэдээндэ зохихо туһаламжа үзүүлхэ шухала. Арад ниитын мүрысөө бүри үргэнөөр эмхидхэхэ, түрүү коллективүүдэй, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл оролдосотойгоор дэлгэрүүлхэ, социалистическэ уялгануудаа бүхы предприятинуудай, барилгануудай дүүргэлгые туйлаха ёһотойбди.

Мүнөө жэлэй түрүүшын хахадай даабаринууд—долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэхи шухала шата болоно. Эдэ даабаринуудые предприяти, барилга бүхэн дүүргэхэ ёһотой. Ажахын органуудай, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, бүхы ажалшадай—коммунизм байгуулагшадай бүгэдын оролдолго хэшээл энэ хэрэгтэ зорюулагдаха зэргэтэй.

(«Правдын» майн 6-най түрүү бэшэгһээ)

Манай ороной полинуудта

ЕРЕВАН. Хабарай эндэ оройтожо ерэбэшье, Армениин свёкло ургуулагшад үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо тарилгаяа нилээд урид дүүргээ.

**

СТАЛИНАБАД. Республикын урда зүгтэ үбһэ сабшажа эхилбэ. Үбһэ хуряаха ажал бүхыдөө оньһожоруулагданхай. Тракторна сенокосилкануудай хойноһоо үбһэ сомодог, үбһэ суглуулжа, багсалдаг машинанууд ябана. Вахшска нуга газарай бүхы совхозууд үбһэ хуряажа эхилбэ.

**

КАЗАНЬ. Татарай колхозууд болон совхозууд эртынгээ тарилгые үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 10 үдэрөөр урид дүүргэбэ. Эндэ миллионһоо дээшэ гектар дээрэ эртын ороохо таряан, бобово ургамалнууд тарингдаа. Хэдэ хэдэн районуудта хартаабха һуулгагдажа эхилбэ.

**

ВОРОНЕЖ. Сахарай свёкло тариха хүдэлмэри область дотор дүүргэгдээ. Энэ жэлдэ 180 мянган гектарта сахарай свёкло таригдаба.

**

ПЕНЗА. Колхозууд болон совхозууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 10 үдэрөөр урид кукуруза тарижа эхилбэ. Эндэхи кукуруза ургуулагшад гектар бүриһөө 350 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон эшэ набша һүн эдеэтэй буурсагтайгаар хуряажа абахын түлөө мүрысэнэ.

(ТАСС).

Нүхэд механизаторнууд! Ажалайнгаа бүтээсые улам дээшалүүлжэ, эртын тарилгые эдэ үдэрнүүдтэ сүм дүүргэе

☆ ☆

Пар дээрэ тэжээлэй ургамалнуудые тарихада ашагтай

Закаменай аймагай сортовой үрэһэнэй участогта 1957—58 ондо парлагдаха газар дээрэ тэжээлэй ургамалнуудые тарижа үзэһэн байна. Парлагдаха багахан газарта хара таряа тарихада га бүхэнэй 80—100 центнер ногоон тэжээл абтаһан юм. Манай һанахада, парлагдаха газарта хабарай хара таряа тарибал һайн. Юундэб гэхэдэ, энэ ургамал хабар таригдаад, түргэн ургажа, хэрэглэгдэхэ поли һара урид сүлөөлэгдэдэг байна бшуу.

Би мүнөө колхоздо комплексно бригадын бригадираар хүдэлжэ байнаб. Парлагдаха 50—60 га газар дээрэ хара таряа зелёнкодо, мүн ногоон тэжээлдэ тарижа хуряахамнай.

И. Залуцкий, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой агроном, тракторно-комплексно бригадын бригадир.

Үшөөтэйн талада

Май һарын эхин... Үглөөгүүр огторгой үүлэгүй, сэлмэг байгаа һэн. XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой үргэн таряалан хабарай наранда шарагдажа, шииг нойто элбэгтэй газарһаа шэнгэхэн манан хөөрэн дэгдэнэ...

Үглөөнэй найман саг болоодүй байхада колхозой түрүүлэгшэ, БурАССР-эй Верховно Соведэй депутат Михаил Поликарпович Кавелин «Волга» машинаараа Доодо Үшөөтэйн полевой стан ошожо ерээд,правленидэ орэжо, саашадаа юу хэхээ мэргэжэлтэдтэеэ зүбшэжэ байба.

—Мүнөөдэр хара таряагаа хаяжа дүүргээд, шэниисэ тарижа хахадлаабди. Ажалнай үшөөл ехэшэг байна. Нарин Хүнды, Хоолой болон Дабхарайн полинуудта тарилгаяа шамдууханаар ябуулбал, эртын тарилга бараг дүүргэхэмнай,—гэжэ нүхэр Кавелин хэлэнэ.

Энэ колхоз долоон хоногой туршада эртын тарилга дүүргэхэнь. «Онохойская-4» сортын шэниисэ горьтой газарта тарижа, гектар бүриин 16 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха уялгатай. Хамтадаа 4277 гектарта тарилга хээд, дунда зэргээр гектар бүриһөө 13—15 центнер ороохо таряа абахаар хараална.

Энэ үдэр Нарин Хүндыдэ тарижа эхилхэ байгаад, түрүүлэгшэ агрономоо, Александр Ладыгинние тэндэ эльгээбэ. Эндэхи полевой станда ехэл хүлгөөтэй. Хоёрдохи комплексно бригадын бригадир Иннокентий Сафронович Побоков хахалагдаһан газар дээрэ гаража, бамбагар шорой адхажа үзөөд:

—Юун гэжэ бодонош, Александр Ильич,—гэжэ агрономдо хандана.

—Эхилхэ сагнай болоо,—гээд харюусаба.

Удангүй хоёр прицеп шагталһан «ДТ-54» трактор поли дээрэ гараба. Тракторист Георгий Синюшкин баяртайгаар энеэбхилжэ, «түмэр хүлэгөө» жолоодоно. Баярлангүй яахаб, долоон жэлэй түрүүшын хабар хүсэтэ трактор даажа абаад, тарилга хэжэ ябана ха юм. Сеялкэдэ хэгдэһэн таряа үзөөд, «һайн үрэһэн» гэжэ залуу прицепщик Степан Зайцев омогорхон хэлэнэ.

«Онохойская-4» сортын шэниисын үрэһөөр ганданги жэлдэ тарилга хээд, гектар бүхэнһөө 10—12 центнер ургаса абаһан байна. Тиигэжэ энэ колхоз һайн шанартай үрэһөөр өөһэдыгөө хангахаһаа гадна, мүн хүршэнэртөө ехэ үрэһэ үгэһэн байгаа.

Таряанай болон тэжээлэй ургамалнуудай үндэр ургаса абахын тула колхознигууд поли дээрээ нёдондонойхидо орходоо 3 дахин ехэ наг шэбхэ гаргаа. Кукуруза тариха 450 га газарта наг шэбхэ гаргажа дүүргээ. Кукурузашад энэ ургамалые квадратно-гнездовой аргаар тарихань.

Т. Санжиев.

Зэдэ.

☆

Республикын колхоз, совхозуудта наг шэбхэ гаргалгын ябаса тухай

1959 оной майн 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймаг	Октябриин 1-һээ майн 1 болотор гаргагдаһан шэбхэ	
	Таряалан дээрэ	Сабшалан дээрэ
Мухаршэбэрэй	86,0	36,9
Бичурын	85,6	34,7
Кударын	82,0	33,4
Тарбагатайн	72,3	65,1
Сэлэнгын	70,9	48,7
Баргажанай	70,3	24,4
Түнхэнэй	66,7	46,9
Зэдын	64,7	23,4
Прибайкалиин	60,6	64,4
Ториин	57,0	42,9
Кабанскын	54,9	5,4
Иволгын	44,5	14,0
Хориин	43,3	25,6
Хэжэнгын	42,0	55,3
Заиграйн	41,8	38,6
Яруунын	30,3	68,3
Курумканай	29,6	43,6
Кяхтын	28,7	10,0
Байкало-Кударын	25,4	—
Закаменай	12,9	48,8
СОВХОЗУУД:		
Борьёогой	82,7	4,2
Яруунын	78,0	36,5
Сэлэнгын	77,8	39,4
«Эрдэм»	66,9	42
Хориин	63,6	78,7
Кяхтын	57,6	3,8
Иволгын	—	—
Кабанскын	—	—

Ажелаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар

Бичурын Кировэй нэрэмжэтэ колхоз үсэгэлдэр эртынгээ тарилга дүүргэбэ. Ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар, тус колхозой механизаторнууд, колхознигууд шэниисэ, хара таряа тариха түсэбөө дүүргэһэн байна. Иигэжэ агротехническэ эрхим болзорто 1160 гектар шэниисэ, 200 га хара таряан, ногоон тэжээлдэ 60 гектар таряан таригдаа.

Тарилгын үедэ эрхим механизаторнууд М. Жигжитов, Б. Лудупов, Ч. Бадмажапов гэгшэд жэшээтэ ажалаараа суурхаа. Халаан соо 39 гектар тариха даабаритай аад, эдэнэр 60—65 гектарта хүргэһэн байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхознигууд овёс, кукуруза болон бусад оройн ургамалнуудые тариха гэжэ газараа бэлдэжэ байнхай.

М. Иванов.

Черновицка область. Новоселицкэ районой «Заря коммунизма» колхозой кукуруза ургуулагшад долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ тарилгынгаа талмайе 370 гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, гектар бүриһөө дунда зэргээр 50 центнер кукурузын буурсаг суглуулха уялга абаа.

Зураг дээрэ: «Заря коммунизма» колхозой газар дээрэ квадратно-гнездовой аргаар кукуруза таригдажа байна. Механизатор Федор Николаевич Ватаман эрхимээр ажаллана. Энэ механизатор үдэртөө 8,5 гектар тарихын орондо 10 гектарта кукуруза тарина.

ТАСС-эй фотохронико.

Чепельскэ комбинадай хүдэлмэрилэгшэдтэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн бэшэг

Советскэ Партийно-правительственна делегациин Чепельскэ метал[лур]гическа болон металл болбосоруулдаг комбинадта (Венгри) айл[ша]лһанһаа хойшо нэгэ жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, энэ [пр]едприятиин хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, [С]ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевто амар[ш]алгын бэшэг эльгээһэн байна. Энэ бэшэг комбинадай 24 мянга шахуу [хү]дэлмэрилэгшэдэй хабаадаһан суглаанууд дээрэ баталагдан абтаа.

Социалистическэ лагериин амжалтанууд, парти, правительствын [зүб] политика бидэние зоригжуулна гэжэ Венгриин хүдэлмэришэд мэ[дүү]лэнэ. КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүд, СССР-эй арадай [а]жахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй зорилго бидэнэрэй замые [гэрэлүүлн]э, урдамнай шэнэ зорилго табина гэжэ мүн лэ тэдэнэр бэшэнэ.

Советскэ делегациин айлшалһан тухай һайхан дурасхаалай түлөө, [С]оветскэ Сэюзай ажалшадта аха дүүгэй ёһоор һайн һайханиие хүсэһэ[н]иинь түлөө Н. С. Хрущев харюугайнгаа бэшэг соо Чепельскэ комби[н]адай хүдэлмэрилэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэбэ. Таанарай [ам]жалтанууд, бүхы венгер арадай гайхамшагта хэрэгүүд хадаа капи[т]алистическэ мүлжэлгын гэнжые хаяад, эхэ оронойнгоо бодото эзэн [бо]лоһон арадай юушье хэжэ шадаха байһыень эли тодоор харуулна [гэ]жэ нүхэр Хрущев бэшэнэ.

1956 оной восстани тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Хрущев энэ вос[ст]аниие контрреволюционно дайсадай үүсхэһэниинь, гадаадын тухи[р]алтатайгаар болоһониинь мүнөө бүгэдэндэ эли болоод байна гэжэ заа[б]а. Венгриин тэрэ үеын хүтэлбэрилэгшэдэй алдуунуудые шадамараар [хэ]рэглэжэ шадаһан венгер арадай дайсад, заговорщигууд тэрэниие [эм]хидхэһэн байгаа. Хүдэлмэришэдэй, таряашадай аша туһада восстани [хэ]рэгэгдөө гэһэншүү буржуазна ажал-ябуулагшадай, тэдэнэрэй зар[л]арай баталамжань шал худал байна гэжэ Н. С. Хрущев тэмдэглэ[бэ]. Арад зон өөртөө хохидол ушаруулха гэжэ хэн үнэншэхэ гээшэб? [Тэ]рэбээ иимэ баталамжын зүб байгаа һаань, восстаниин үедэ хэгдэһэн [хэ]рэйдхэл гэмтэлнүүд иимэ богони болзорто үгы хэгдэхэ байгаа аал? [Тэ]эд Венгриин хүдэлмэришэн анги контрреволюционно восстаниин [х]ойшолонгуудые баатарлиг ажалаараа түргэнөөр усадхахаһаа гадна, [соци]ализм байгуулгада ехэ амжалта туйлажа шадаа. Эдэ амжалтанууд [сов]ет арадые, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие баяр[лу]улна гэжэ Н. С. Хрущев бэшэнэ.

Улаан Чепелиин хүдэлмэришэд Венгридэ социализм байгуулагша[д]ай түрүү зэргэдэ саашадаашье ябаха байха гэжэ батаар найдажа бай[һ]анаа Н. С. Хрущев мэдүүлээ. (ТАСС).

Республикын колхоз, совхозуудта эртын тарилгын ябаса тухай

1959 оной майн 5-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймаг	Ороохото ургамалнуудай таригдаһаниинь	Тэрэ тоодо шэниисын таригдаһаниинь
Бичурын	66,0	87,4
Хориин	60,5	72,3
Прибайкалиин	57,8	92,7
Хэжэнгын	57,6	83,6
Тарбагатайн	55,0	68,8
Кударын	52,4	75,7
Иволгын	46,6	39,2
Ториин	45,6	75,7
Сэлэнгын	45,4	86,2
Заиграйн	45,1	26,5

Аймаг	Ороохото ургамалнуудай таригдаһаниинь	Тэрэ тоодо шэниисын таригдаһаниинь
Мухаршэбэрэй	43,4	64,2
Зэдын	43,2	91,8
Байкало-Кударын	40,3	59,6
Кабанскын	36,8	58,8
Кяхтын	33,8	52,3
Закаменай	31,2	57,6
Яруунын	24,1	80,1
Курумканай	21,9	27,2
Түнхэнэй	20,2	35,7
Баргажанай	5,1	4,3

***

Энэ жэл хабар эртэ боложо, республикымнай колхоз, совхозууд нёдондонойхиһоо һураггүй урид тарилгын хүдэлмэри эхилээ. Эртэ хүйтэршэдэг манай республикын эрхэ байдалда энэ ехэ удхашанартай. Хабар эртэ газарай хүрьһэн шииг нойтоор элбэг байдаг туладаа ургасын түргөөр ургажа гарахада туһатай байханы мэдээжэ.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, колхоз, совхозуудай олон хүтэлбэрилэгшэд ажал хүдэлмэреэ сагсоонь һайнаар эмхидхээд, апрелиин 15—16-да эртын тарилга эхилһэн байна.

Эндэ толилогдоһон мэдээсэл дээрэһээ харахада, майн 5-да 154,5 мянган га эртын ургамалнууд таригдаад байна. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 1,7 дахин ехэ газарта тарилга хэгдэһэн болоно. Кударын, Бичурын,, Зэдын Сэлэнгын, Хэжэнгын аймагуудай колхозууд, мүн Бичурын, Иволгын, Борьёогой, Сэлэнгын, Хориин совхозууд эртын ороохото ургамалнуудай тарилга дүүргэхэнь. Эндэ дурсагдаһан аймагууд, совхозуудта тарилгын бүхы хүдэлмэри хоёр халаанда ябуулагдана. Сеялкэнүүд бүрэнхы байхаһаа эхилээд, үдэшэ орой болотор хүдэлгэгдэжэ, сеялкэшэд хоёр, хоёрһоо үлүү дахин даабаряа дүүргэнэ. Тарилга хаа хаанагүй нарин рядтайгаар, хэрээһэлүүлэн хэгдэжэ байнхай. Бичурын, Кударын аймагай колхозууд шэниисэ, хара таряанайнгаа ехэнхиие нарин рядтайгаар, хэрээһэлүүлэн таряа бшуу. Тиихэдэ Бичурын совхоз 4268 га шэниисын 3876 гектарые хэрээһэлүүлэн таряа юм.

Малай тэжээл элбэгжүүлхын зорилгоор олон колхозууд наран сэсэг силостэ, ногоон тэжээлдэ ороохо таряа тариһан байна.

Гэхэтэй хамта, олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хабарай тарилга удааруулна. Иигэжэ хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса абаха уялгаяа дүүргэхэгүйдөө хүрөөд байнхай. Тарилгада нэгэ үдэр, нэгэ час гээбэл, гектар бүридэ хэдэн арбаад тонно шииг нойто алдаха болонобди. Энээнһээ уламжалан гектар бүхэнһөө хэды центнер ороохо таряан дутуугаар абтаха болоно бшуу.

Кяхтын аймагай колхозууд, совхоз эртын тарилга ехээр удааруулна. Жэшээлбэл, тэндэхи совхоз 4100 гектарта тарилга хэхэ аад, оройдоол 1100 га хүргөө. Тэндэхи Калининай нэрэмжэтэ колхоз үшөө 400-гаад гектарта тарилга хээдүй. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ, «Красное знамя» колхоз тарижа дүүргээдүй байһаар. Эндэхи зөөлэн хүрьһэтэй газарта дулаан боломсоорнь удааруулангүй тарижа эхилхэ байгаа. Кяхтынхид энээн тухай мэдэжэл байгаа ёһотой. Харин хүршэнэрынь — Кударын аймагай колхозууд майн нэгэндэ эртынгээ тарилга дүүргээд байгаал.

Гадна Баргажанай, Кабанскын, Курумканай, Яруунын болон Түнхэнэй аймагай колхозууд эртын тарилга унжагайруулжа байна.

Эртын тарилга саашадаа удааруулжа огто болохогүй. Юундэб гэхэдэ, аали нобшоор хүдэлһэнэй гэмээр хэдэн мянгаад центнер таряан дутуу абтаха болоно. Тиимэ хадань ойрын 2—3 үдэрэй туршада шэниисээ тарижа дүүргээд, бусад ороохото ургамалнуудые, наран сэсэг, корнеплодуудые тарижа эхилхэ саг ерээ. Аймагай партийна, советскэ органууд энээн тушаа зохихо хэмжээ яаралтайгаар абаха ушартай.

Тарилгада ябаһан машина, зэмсэгүүд бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэхэ, хүдэлмэри шанартай һайнаар хэгдэхэ болоно. Трактор бүхэниие хоёр халаанда хүдэлгэхэдөө, хэрээһэлүүлэн тарихадаа һүниндөө ажаллаха шухала. Тарилгада ябаһан механизатор, колхознигуудта таатай зохид байра байдал түхеэрхэ, эдеэ хоолоор һайнаар хангаха хэрэгтэй.

Тарилгаяа агротехническэ эрхим болзорто дүүргэхын тула социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай үндэр баян ургаса абаха үндэһэ һуури табия.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хангалтагүй хүтэлбэриин хойшолонгууд

«Победа» колхоз Мухаршэбэрэй аймаг дотор адуу мал олонтой колхозуудай нэгэн юм. Артелиин олзо доходой ехэнхи хубинь мал ажалһаа абтадаг. Тиимэһээ тус колхоз малайнгаа тоо толгойе олошоруулхын, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын тула ехэ анхаралаа хандуулна.

Байгша ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 24 центнер мяха, 42 центнер һү, 161 килограмм нооһо, таряалангай га бүридэ 3333 үндэгэн абтахаар хараалагдаа юм. Тиихэдэ нёдондонойхиһоо бодо мал 7, хонин—23, гахай—63 процентээр олошорхо байна. Абаһан энэ уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо тус колхоздо яһала бии.

Колхозой правлени, эхин парторганизаци ажахыгаа эрид хүгжөөхын тула артелиингээ гэшүүдэй бүхы хүсые элсүүлхэ, зоной дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха байгаа. Теэд энэ хэрэгээ хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ. Жэлэй эхинһээ хойшо хэдэн һара үнгэрбэшье, колхозой ажахыда ямаршье хубилалта болоогүй.

Жэшээлхэдэ, һү һаалгаар артель аймаг дотороо холо хойно гээгдэжэ ябана. Үнгэрөөшэ 3 һарын турша соо нёдондонойхиһоо үнеэн бүриин 80 гаран литрээр бага һүн һаагдаа. Энээнһээ боложо гүрэндэ һү тушааха түсэб дүүргэгдэнэгүй.

Малшадай дунда политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тэдэнэй дунда хөөрэлдөөн, элидхэл үнгэргэгдэнэгүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд малай фермэ, отаргуудаар ябууд гаража ошодог, хүдэлмэриинь дутуу дундануудые зайсуулхын тула хэмжээ абангүй ябашадаг байна.

Ойлгууламжын хүдэлмэриин һулаар ябуулагдадаг байһые иимэ баримтанууд гэршэлнэ.

— Энэ жэлдэ ямар уялга абанхайбта?—гэһэн асуудалда 2-дохи фермын һаалишадай нэгэниинишье харюусаха аргагүй байба. «Ямар уялга абаха байһан тухаймнай бидэнэртэй хэншье хөөрэлдөөгүй» — гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ. Һаалишадһаа байтагай колхозой 2-дохи комплексно бригадын бригадир нүхэр А. Аносов фермынгээ ажал тухай юушье мэдэхэгүй байшоо.

— Энэ жэлдэ хэды центнер һү тушааха түсэбтэйбта?— гэжэ тэрээнһээ асуухада:—Би мэдэнэгүйб, колхозой конторо соо оробол мэдэхэ байхат,... хэды һү һаанабибди, тэдыгээл тушаана бэзэбди» гээд убайгүйхэнөөр харюусажархёо.

Тус бригадын фермын залуушуул коммунистическэ мүрысөөндэ оролсонхой. Тэдэнэй иимэ ехэ үүсхэл гаргаад ажаллажа байхада, колхозой правлени, парторганизаци ямаршье туһа хүргэнэгүй. Тэдээндэ тон түрүүн зохихо байра байдал хэрэгтэй байгаа. Эндэхи улаан булан ёһотой культурын гуламта болгогдоогүй байна бшуу.

Колхозой партийна эхин организаци комсомолой эхин организацине һулаар хүтэлбэрилнэ.

Тэрэшэлэн 3-дахи фермын малшадта һайн байра байдал түхеэрэгдэнэгүй. Фермэ дээрэ улаан булан үгы, малшад газетэ, журнал абадаггүй юм.

Гадна колхозой малай харууһа, эдеэлүүлгэ тон муу байна. Колхозой центр дээрэ байдаг эбэртэ малай нэгэ гүүртэдэ 230 толгой буруу хашарагууд, 3—4 наһа хүсэһэн һубай үнеэд байрладаг. Тэдэнэй хахадынь тамир шэнээгээ баража, үргүүлхэ дээрээ ороод байна. Малда эдюулхэ үбһэ тэжээл байхагүй. Тэрэ мүртөө муудаһан малынь үдэрөө үнжэн хашаандаа хаалтатай байдаг. «Үбһэ тэжээлнай хүрэхэ юм» гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд найдаад, намартаа хэды ехэ солоомоёо бусадта худалдаа һэн. Мүнөө болоходо ниитынгээ малые тураажа, зүдэрээжэ, гарзалуулжа байнхай.

Илангаяа хонид мүнөөнһөө эхилжэ тамираа ехээр алдажа, нооһоёо гээжэ байна. Жэшээлхэдэ, ахалагша хонишон С. Чулковой даадаг отарын хонид нооһоёо ехээр гээжэ захалаа.

— Мүнөө жэлдэ хониднай үбһэ тэжээл муутайгаар үбэлжэлгые үнгэргэжэ байна. Нёдондонойхи шэнээн нооһо хайшалжа шадахагүй шахуу болоод байнабди,—гэжэ ахалагша хонишон нүхэр Чулков хөөрэнэ. Колхозой бусад фермэ, отаргуудаар ябахада баһа иимэ байдал үзэгдэнэ.

Колхоз байгша ондо хамта 2600 центнер мяха тушааха түсэбтэй. Энэнь нёдондонойхиһоо 3-һаа үлүү дахин ехэ болоно. Мүнөө оройдоол 96 центнер мяхан тушаагдаа.

Тиихэдэ һүүлэй үедэ малайнь үхэл гарзада орохо бүри олошорһон байна. Үнгэрһэн 3 һара соо колхоз хамта 200 шахуу мал үхүүлээ.

Иимэ байдал яахадаа үзэгдэнэб гэхэдэ, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Ревенский), партийна эхин организаци (секретарь нүхэр И. Ерофеев) ажахыгаа хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ. Тэжээлэй бага дээрэһээ бэшэ, харин ажалайнь эмхи гуримгүй байһан дээрэһээ ниитын мал гарзална, ашаг шэмэнь бага боложо байна.

Т. Гармаев,
манай корр.

Полевой стан дээрэ

Манай колхозой гэшүүд энэ жэлдэ гектар бүриин 11 центнерһээ доошо бэшэ ороохо таряа ургуулжа, бүхыдөө 20 мянган центнер таряа абаха гэһэн социалистическэ уялга абанхай.

Партийна эхин организаци, колхозой правлени хабарай тарилгын хүдэлмэридэ хабаадалсадаг механизаторнуудай культурна ажабайдалай эрилтые хангахын тула нилээд оролдолго гаргана. Борщигор гэжэ нютагта полевой стан заһагдажа, будуулагдаа, тэндэ радиоприёмник табигдаа. Мүн элдэб олон ном, шэнэ газетэ, журналнууд ходо бии байдаг болонхой.

Тэндэ түрүүшын хэрэгсэлэй эд бараа наймаалдаг буфет бии.

Полевой стан дээрэ хододоо кино гаража байдаг. Агитаторнууд Кривощеков, Балдандоржиев, Генинов гэгшэд саг үргэлжэ хөөрэлдөө үнгэргэдэг юм.

Хабарай тарилгын эхилһэнһээ хойшо трактористнууд Глеб Иванов, Василий Тарабухин, Георгий Вставский, Доржибал Очиров, Иван Шитин гэгшэд халаанайнгаа нормые 100—150 процент эрхим шанартайгаар дүүргэнэ. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһан», «Сахилгаан» дээрэ дэлгэрэнгыгээр тэмдэглэдэг заншалтайбди.

Ажалшадай культурна ажабайдалай эрилтые дүүрэн хангахын тула зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байбашье, үшөөл ехэ дутуу дунданууд бии байһаар. Нэн түрүүн медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд полевой стан дээгүүр ябадаггүй шахуу. Мүн аймагай культурын таһагай зүгһөө уран һайханай самодеятельностиин концерт харуулагдадаггүй, естественно-научна темээр лекци, элидхэл үсөөн уншагдадаг байна. Эдэ дутагдалнууд ойрын сагта усадхагдаха бэзэ гэжэ найдагдана.

И. Сергеев,
Хэжэнгын аймагай «Победа» колхозой парторганизациин секретарь.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

КОЛХОЗУУД МАЛ ХУДАЛДАЖА АБАНА

Яруунын аймаг энэ жэлдэ 3836 тонно мяха абаха ёһотой. Энээнээ амжалтатайгаар бэелүүлхын тула совхоз, колхозууд хүдэлмэришэдһөө, албахаагшад болон колхозннгуудһаа эбэртэ бодо мал, хони, ямаа, гахай олоор худалдажа абана.

Мүнөө эндэхид хамта дээрээ 541 толгой эбэртэ бодо мал, 1072 толгой ямаа, 339 толгой хони, 42 толгой мори худалдажа абаа. Илангаяа «Коммунизм», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд, мяха-һүнэй совхоз олон мал худалдажа абаһан байна.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Аймагай центртэ механизаторнуудай зүблөөн һаяхан болобо. Зүблөөндэ зуу шахуу механизатор хабаадажа, «КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэри болон аймагай механизаторнуудай зорилго» гэһэн асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Павлов элидхэл хээ.

МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛҺЭН ҺААЛИШАН

Евдокия Цыбикова арбаад жэлэй туршада колхоздоо һаалишанаар ажаллана. Энэ һаалишан мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлхэ, 2000 литр һү һааха гэһэн уялга абанхай. Нүхэр Цыбикова үнгэрһэн гурба һарын туршада үнеэн бүриһөө 608 литр һү һаажа, «Дружба» колхоз, аймаг соогоо түрүүлжэ ябана.

ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛ ОЛООР ЗАХИЖА УНШАНА

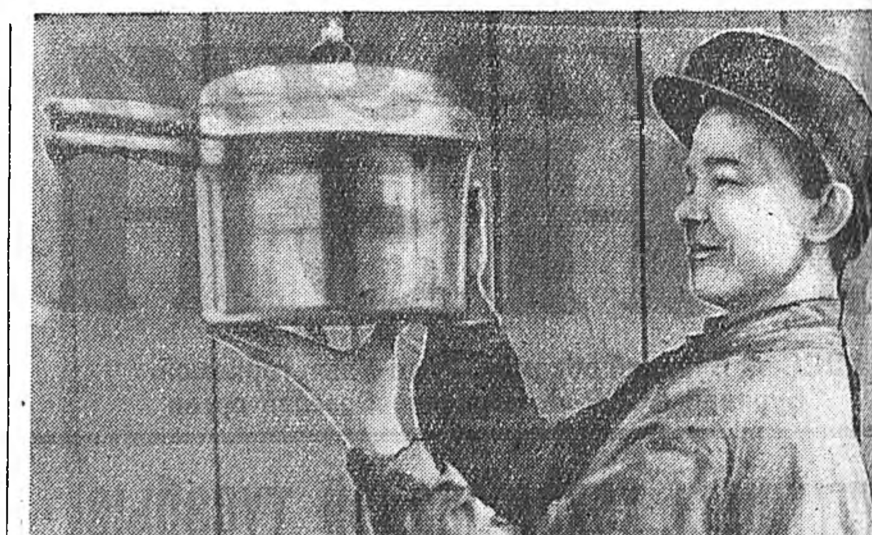
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 300 шахуу элдэб газетэ, журнал захижа уншадаг. Гансахан «Бурят үнэн» 77 хэһэг, «Сталинец» газетэ 91 хэһэг эндэ абтана. Мүн «Огонек», «Советскэ Союз», «Китай», «Агитаторай блокнот», «Крестьянка» гэжэ журналнуудые колхозннгууд олоор захидаг болонхой.

Ц. Дандаров.

Свердловск. «Уралэлектроаппарат» заводой конструкторнууд элдэб машинанууд болон аппарадуудые зохёоходоо материал ехээр алмахые оролдоно. Зураг дээрэ: П. Невзоровой бригада гидрогенератор хабсаргажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: судна бүтээлгын заводой эгээн залуу слесарь Олег Ильичев.
Д. Балдановай фото.

Баянголой уурхайда

Баянгол гэһэн нэрэ энэ нютагта үгтэһөөр үнинэй юм. Урдань эндэ ажаһуудаг бурядууд газар дорохи малтамалые мэдэжэ нэрлээ бэшэ, харин адуу малай үдэсэ һайн, һү һаалиин гараса элбэг байһанһаа тиимээр нэрлэжэ болоһон байгаа...

Баянголдо мүнөө оршодог «40 лет Октября» колхозой адуу мал урдынхиһаа үлүүгээр олошоржо, һү һаалинь жэшээлэшэгүй ехээр нэмэнхэй. Үшөө газар дороһоонь хара алтан—шулуун нүүрһэн малтагдажа, теплоэлектростанци хүдэлгэнэ. Электрын хүсөөр элдэб ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Эдэ бүгэдые харахадаа «Баянгол» гэжэ нэрлэгдэһэниинь тон зүбтэй гэжэ һанагдана.

Хэдэн жэлэй саада тээ эндэхи электростанци Зэдын комбинадай томо предприятинуудай заримыень лэ электроэнергеэр хангажа шададаг байһан юм. Һүүлэй үедэ нэмэл аргаар нүүрһэ абаха, малталгын хүдэлмэриие механизацилгаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Түлишөөр дуталдахагүйн тула Зэдын комбинадай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд «Северное поле» гэжэ шэнэ уурхай нээжэ, ашаглалгада оруулха гэһэн зорилго нёдондо жэлдэ табиһан юм. КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон эндэхи нүүрһэшэд тус уурхайе 1959 оной майн 25 болотор ашаглалгада үгэхэ гэжэ уялга абаһан байгаа. Энергоуправлениин хүдэлмэришэд энэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, Майн 1-нэй һайндэрые угтаһан байна.

—Шэнэ уурхай ашаглахын түлөө тэмсэлые коммунистнууднай толгойлһон байна,—гэжэ энергоуправлениин партбюрогой секретарь Н. А. Вараксин хөөрэжэ эхилбэ. — Нэн түрүүн ойлгууламжын хүдэлмэри һайжаруулагдаа. Нүүрһэ малталгын хүдэлмэриин гол һалбаринуудта коммунистнуудай дундаһаа мастернууд, бригадирнууд табигдаһан байгаа. Халаан бүридэ нэжээ хошоод агитаторнууд хүдэлнэ. Мүрысөөнэй дүнгүүд декада бүри гаргагдадаг, һарын эсэстэ түрүү шүүлдэ дамжуулгын улаан туг үгтэдэг байна. Энээнһээ гадна участогуудта үдэр бүриин үрэ дүн бэшэхэ самбар бии. Һара бүри «Шахтёр» гэжэ ханын газетэ гарадаг. Хэрбээ ямар нэгэн участок түсэбөө дүүргээгүй һаань, партбюро дээрэ хаража, шалтагааниинь элирүүлээд, удаань коммунистнуудаар зүбшөөд, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэжэ, зохихо хэмжээн абтадаг байна.

«Северное поле» шахтада Николай Бритовэй бригадын нүүрһэшэд түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр энэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин 25-да дүүргэхэ зорилготойгоор мүрысэнэ. Тус бригада март, апрель һарануудта түрүүлэн, Майн 1-нэй һайндэрые ажалай амжалтаар угтаа. Мүн Антон Закапын хүтэлбэрилдэг бригада нүүрһэ малтаха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ, энергоуправлениингээ, партийна, профсоюзна организациин дамжуулгын улаан тугые абажа ябана.

Хорин зургаан жэлэй туршада шахтёроор хүдэлһэн, Баянголой шахтын начальник Будажап Д[illegible]шиев нигэжэ мэдүүлнэ:

—Нүүрһэ малталга жэл бүри оньһожоруулагдана. Шахтёрнуудай хүдэлмэри хүнгэдхэгдэнэ. Арбаад жэлэй урда нүүрһэ хүрзөөр малтадаг һаа, мүнөө өөһэдынгөө станциин электроэнергеэр үрэмдэдэг, электровоз ябуулдаг болообди. «Северное поле» гэжэ уурхайн хүсэн ашаглагдаад байхада электростанциимнай хүсэн бүри ехэ болохо. Закаменай аймагай бүхы колхозууд электрын гэрэлээр хангагдаха байна.

Д. Аюшеев.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Сад сэсэрлигээ гамнаха

Курумканай аймагай ой модоор, үрэ жэмэсээр элбэг, дэлбэгынь мэдээжэ. Эндэхи Бархан уулын хормойдо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түб тосхон оршодог.

Энэ тосхониие тойроод ой модон элбэг юм. Мүн тосхоной гудамжануудаар һаглагар һайхан мойһон ургадаг. Мойһо ургуулдаггүй нэгэшье айл эндэ үгы. Хабар мойһоной сэсэглэхэдэ тосхон бүри гоё һайхан болодог байна.

Намартаа мойһон болбосоржо, хара жэмэсээ даажа ядан найгалзан, дохилзон байдаг. Колхозннгууд мойһо суглуулжа, гүрэндөөшье тушаадаг, өөһэдөөшье түүжэ абана. Теэд энэ баялигта эзэн бусаар хандаха ябадал олон ушарна.

Зарим хүнүүд «хартаабха тариха газарыемнай эзэлнэ» гээд, хайра гамгүйгөөр мойһо таһа сабшажа, галдажархина. Тиихэдэ үхибүүд мойһо суглуулхадаа эшэ намаае хуха нуга даражархидаг.

Намартаа мойһо түүхэ гэжэ Бархан олон хүн ондоо тээһээ ерэдэг. Тэдэнэр эшыень таһара сабшажа унагаагаад, жэмэсыень түүдэг заншалтай. Нёдондо Баргажанай ДЭУ-гэй хүдэлмэришэд эндэ харгы заһабарилһан байгаа. Тэдэнэр хэды олон мойһоной эшэ үгы хээ гээшэб?

Саашадаа нигэжэ хандаха болоо һаа, мойһон оройдоо үгы болохо байна. Тиимэһээ байгаалиин сад сэсэрлигые гамнаха, мойһоной, мүн ондоошье модонуудые харууһалха шухала болоо. Энэ садаа бүри үргэн, бүри һайхан болгохо гэжэ эндэхи колхозннгууд оролдохо ёһотой. Колхозой партийна, комсомольско организацинууд энэ асуудалда анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

К. Жамьянов.

Гэр заһабарилха хэнэй уялгаб?

Кударын аймагта гэрнүүд олоор баригдажа байна. Теэд энэ хэрэгтэ үшөөл ехэ дутагдал бии гээшэ. Аймагай коммунальна ажахын таһаг ажалшадые һайн гэр байраар хангаха гэжэ горьтой оролдолго гарганагүй.

Зарим ушарта шэнэ гэр барихын орондо тус таһагай хүдэлмэрилэгшэд хүнүүдһээ үмсын хуушан гэр худалдажа абаад, шэнэ байшан бариябди гэжэ гү, али капитальнаар заһабарилбабди гэжэ тоолодог. Тиихэдэ тус таһагай мэдэлдэ байһан олон гэрнүүд һэльбэн заһабарилагдаха болоһон аад, «мүнгэн үгы» гэһэн шалтагаанаар заһабарилагдаагүй үлэшэдэг. Гадна зарим гэрнүүдтэ бүри үнгэрэгшэ ондо заһабари хэгдэжэ эхилэгдэһэн аад, мүнөө хүрэтэр дүүрээгүй байһаар. «Гэрыемнай заһабарилжа дүүргыт» гэһэн гуйлта үдэр бүри шахуу тус таһагта ороно, теэд харюугүй үлэнэ.

Д. Бадмаев.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Хүдэлмэреэ дутуу ядуу хэһэнэй хэрэг юуб?

Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри, мүн таряалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй гэһэн статья манай газетын апрелиин 5-най номерто дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоһон юм.

Статья соо заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой правлениин зүгһөө зохихо хэмжээнүүд абтаа. Мүн тус статья кукурузашадай зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ гэжэ манай редакцида Зэдын аймсоведэй гүйсэдкомһоо мэдээсэбэ.

Абаһан уялгаяа һулаар дүүргэнэ

(Партиин Баргажанай айкомой пленумһээ)

Һаяхан партиин Баргажанай айкомой ээлжээтэ пленум боложо, «1959 ондо колхозуудай абаһан социалистическэ уялгануудай хэр дүүргэгдэжэ байһан тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар Баргажанай хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр **Лисицкий** элидхэл хэлээ.

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр шудалха зуураа, аймагай ажалшад 1959 ондо һү һаалгаяа урда жэлэйхиһээ 1,4 дахин, мяха абалгаяа 2,1 дахин, нооһо хайшалалгаяа 1,3 дахин, үндэгэ абалгаяа 2,3 дахин дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаһан юм.

Жэлэй түрүүшын 4 һара үнгэрбэ. Теэд хүдөө ажахын продукци абалгаар колхозуудай хараалһан түсэб, уялгануудынь тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Жэлэй эхинһээ хойшо һү, һааха, мяха, үндэгэ абаха арга боломжонууд тон муугаар хэрэглэгдээ. I кварталда колхозууд арай гэжэ 700 центнер мяха гүрэндэ тушаагаа гэхэ гү, али жэлэйнгээ түсэбые оройдоол 3 процентээр дүүргээ. Энээнэй 522 центнерыень ганса Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз тушааһан байна. Харин аймагай бусад 5 колхоз мяха абалгаяа дээшэлүүлхэ талаар биратай юумэ хээгүй. Жэшээнь, «Гигант» колхоз I кварталда 3 центнер, «Авангард» колхоз — 23 центнер, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз — 18 центнер мяха гүрэндэ худалдаа.

Тэрэшэлэн һү һааха түсэб аймаг дотор тон муугаар дүүргэгдэжэ байна. Аймагай колхозууд I кварталда 9498 центнер һү һааха түсэбтэй аад, 6080 центнер һаагаа. 1959 ондо һү һаалгаяа урда жэлэйхиһээ 1,4 дахин дээшэлүүлхэ ёһотой аад, жэшээнь, «Звезда», «Гигант», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө бага һү һаагаа. Тиихэдэ һү гүрэндэ худалдаха түсэб мүн лэ дүүргэгдээгүй. Юундэб гэхэдэ, колхозууд һааһан һүнэйнгөө хахадыень шахуу доторойхэрэгсэлдэ гаргашална. Мүн үндэгэ гүрэндэ тушааха түсэб хангалтагүй.

Пленум дээрэ үгэ хэлэһэн «Звезда» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Цивилев,** «Гигант» колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Лысцев,** Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Будаев,** Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна комитедэй секретарь нүхэр **Ламуев** гэгшэд һү һааха, мяха, үндэгэ абаха I кварталайнгаа түсэб дүүргээшьегүй һаа, II кварталда эрхэ бэшэ дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээ. Тиихэдээ тэдэнэр миил хараалһан түсэб тухайгаа хэлэхэһээ бэшэ, мүнөө үедэ бодото дээрээ юун хэгдэжэ байнаб, абаһан уялгаяа дүүргэхын тулада ямар үндэһэ һуури табигдажа байнаб гэжэ тодорхойгоор хэлэбэгүй. Теэд дээрэ дурсагдаһан колхозуудта абаһан уялгаяа дүүргэхээр ёһотой хүдэлмэри мүнөөшье ябуулагданагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Июнь һарада олон толгой бодо мал, хонин, гахай гүрэндэ тушаагдаха байна. Гэбэшье зарим колхозуудта мал шахан, бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүд мүртэйгөөр эмхидхэгдэнэгүй. Зун тушааха малаа илгажа, мүнөө тусгаар харууһа, эдеэлүүлгэндэ байлгаха хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Колхозуудай шахажа байһан гахайнууд муу байратай, эдеэлүүлгэ, харууһань һүрхэй бэшэ. Энээн дээрэһээ харахада, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд абаһан уялгадаа урданайхяараа хайша хэрэг хандана.

Мүнөө жэл һү һаалгаяа, үндэгэ абалгаяа нёдондо жэлэйхиһээ эрид дээшэлүүлхэ арга боломжо бии байгаа. Колхозуудай ниитын мал бүдүүн, шэмэтэ тэжээлнүүдээр, мүн ороохо таряанай зүйлөөр яһала хангагдаһан юм. Гэбэшье малай эдеэлүүлгэ, харууһалгын һайнаар эмхидхэгдээгүй дээрэһээ һү һаалга дээшэлээгүй.

Энээн тухайда «Авангард» колхозой һаалишан Мария Балуева пленум дээрэ нигэжэ хэлэбэ: «манай колхозой һаалишад 1959 ондо үнеэн бүриһөө 1600 — 2500 литр һү һааха социалистическэ уялга абанхай. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй малайнгаа тэжээл эртээнһээ гамтайгаар гаргашалха, тэжээл буйлуулжа малдаа эдюулхэ асуудалда анхаралаа табяагүй дээрэһээнь мүнөө үбһэ тэжээлээр дуташообди. Һаянай һаамхай үнеэндэ суудхаин 1 килограмм үбһэ, 200 грамм ороохо таряанай зүйл үгөөд, бэлшээридэ адуулжа байнабди. Теэд бэлшээримнай хагда муутай болоо. Иигэжэ үнеэдээ эдеэлүүлжэ байхадамнай ямар һүн һаагдахаб даа. Саашадаа колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй ажалаа энэ мэтээр эмхидхээ һаань, абаһан социалистическэ уялгануудынай дүүргэдэхэгүйнь гээшэ».

Мүн саашадаа һү, мяха, ноохо, үндэгэ ехээр абахын тулада эгээн түрүүн, адуу малдаа үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэдэг болохо шухала байһаниинь мэдээжэ. Теэд зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэ ногооной, ороохо таряанай ургаса дээшэлүүлхын тулада горьтой хүдэлмэри ябуулнагүй. Һүүлшын үедэ сабшалан, таряалан дээрэ наг шэбхэ гаргагдахаяа болишоо. Ногоон конвейертэ тарилга нэгэшье колхоз хэнэгүй. Мүнөө жэл кукурузын үндэр ургаса абаха тухай яһала үгэ зугаа болоһон, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудшье абтаһан аад, бодото дээрээ өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй. «Звезда», «Гигант» колхозууд кукуруза тариха техникээ мүнөөшье болотор бэлэдхээгүй байһаар.

Һүүлээрнь пленум 1959 ондо абаһан социалистическэ уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ тушаа хэмжээ хараалһан тусхай тогтоол баталан абаа.

О. Раднаев,
манай корр.

...Д МАЛШАД! Россин гүрэнтэй Бурят оронэй нэгэдэһээр 300 жэлэй ойе ажалай бэлэгээр угтахын түлөө ...листическэ мүрысөө улам хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэе!

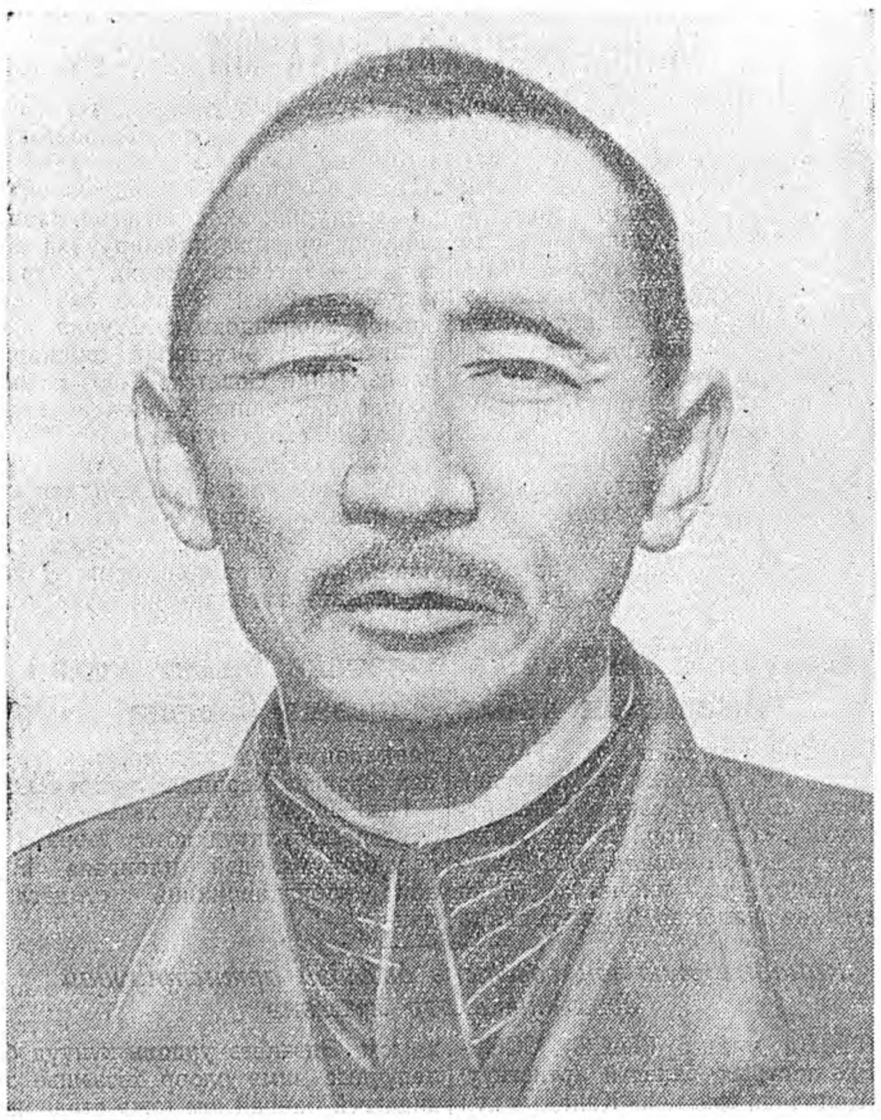
...ай шэгнүүрые ...ээр нэмээнэ

...Ильичэ» колхозой (Бай... ...) дурбэдэхи комплекс... ...тугалшад даажа аба... ...дуулаа зоотехническэ заа... ...р харууһалжа, шэгнүү... ...гээр нэмээхын түлөө

...нарин нягтаар, оролдо... ...хандадаг үүлэшэд Вар... ...ковская, Татьяна Бере... ...гшэд сүүдэхэдэ тугалайн... ...р 500 граммһаа доошо ...мэжэ уялга абаһан юм. ...шуул хэлэһэн хүсэл... ...гдаа үүлүүлжэ байна. ...нүхэр Черниговскаягай ...гаа бүхэнэй шэгнүүр 630 ... Березовскаягай — 570 ...сүүдэхэдэ нэмэнэ.

... табигда... ...элнэ. ...зоотехниче... ...раар тугал харууһалаад, ...соонь эдэлүүлээд байха... ...мяхажадаг,—гээд эдэ ...хэлдэг. Гурба — дүрбэ ...олоторнь тугалаа үдэртөө ...рба, саашадаа хоёр дахин ...ээ заншалтай. Нормоор ...100—200 грамм концен... ...бг байна. Томохон болоһо... ...машиндагдаһан һү, үбһэ ...здоулдэг. ...ршье һаруул, уужам, тугал... ...шье газаа байлгадаг. ...Варвара хоёр 28—29 ту... ...даажа абаад, бүри эхэ ...түйлахаар шиидэ.

Е. Ненашев.

Зураг дээрэ: Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Дашацырен Мункуевич Лумбунов.

Н. Сафроновой фото.

...харууһалхада мэргэжэл хэрэгтэй

...хүдөө ...тникум дүүр... ...гшэ мэр... ...тинмаише ...гүб. Тингэд ...нютагайнгаа ...нэрэмжэтэ ...дуры») колхоз... ...гаар ажал... ...аа, һаали... ...тугалнан ...урхэ дурам ... Колхозой... ...олуд харуу... ...олжо ...тараалдадаг ... Тиимэлээ ...болохо хүсэл... ...шэлэнидэ ...ирээ ... Энэ мэ... ...правлениин

гэшүүд һайшаан дэмжэжэ, намайе энэ жэлэй эхээр тугалшан болгоо.

Мүнөө би эхэһээ һалгаагдаһан 28 тугал харууһалнаб. Намтай сугтаа ажаллаһаг үниһэй малшан Гармажап Аюрова 30 гаран тугал харууһалдаг. Бидэнэр бээ бээдээ ходо туһалалсадагбди. Нүхэр Аюрова баян дүй дуршэлээ намда үгэхэ гэжэ оролдодог, би зоотехникын түрүү заабаринуудые тэрэндэ заажа үгэдэгби.

Мүнөө тушаажа абаһан тугалнуудаймнай нэгэниинишье гарзалаагүй, бултадаа тобир

һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Тугалнуудаа 20—30 хоноод лэ шэгнэжэ байдагбди. Түрэһөөр һара болоод байһан зарим тугалнууд 130 килограмм хүрэтэр татана. Харууһалдаг бүхы тугалнуудһай үдэртөө дундаа зэргээр нэгэ килограмм нэмэдэг юм.

Тиигэжэ бидэнэр зоотехникын түрүү заабарине хэрэглэн, колхозойгоо тугалнуудые тобир таргаахар түлжүүлжэ байнабди.

Ц. Батомункуева,
Заудын аймагай. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тугалшан-зоотехник.

Мүрысөөндэ түрүүлнэ

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшад долоон жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. Улюнай сомсоведэй депутат Намсалма Гатаповагай даадаг гүүртыхид социалистическэ мүрысөөндэ аймаг дотороо шалгаржа гараба. Гурба һара хахад соо тэндэхи һаалишад үнеэн бүриһөө эгээл эхэ һү һаагаа. Нэмсалма һаалишан үнеэн бүхэнһөө 500 литр һү һааһан байха юм. Ажалдаа оролдоостой, дүршэлтэй һаалишад Мыдыгма Раднаева, Татьяна Доржиева болон бусад һайн үрэ дүн туйлаба.

А. Шулунов.

Баргажан.

АЖАЛАЙ ХҮНГЭРНЭ

...Ныдыш үбгэжөөлтэй хори ...ндэ гахайн фермэ дээрэ ...н байнаб. Энэ үедэ манай ...ээн мянган поршоохо... ...жүүлэгдэжэ, нилээд олон га... ...лаулагдаа гээшэ. Мүнөө ...ра һайатай боложо бай... ...дһан, дурлаһан ажалаа ...улам оролдосотойгоор хү... ...байнаб.

...э жэлдэ хори-хорин га... ...абаад, тэдэнэйгээ тус ...дунда ээргээр 18 поршоо... ...жүүлээ һэмди. Мүнөө ...партиин XXI съездые ...шиидхэбэринүүдээр зо... ...долоон жэлэй агуухэ ...бэелүүлхэ хэрэгтэ ху...

битаяа оруулалсахын тула бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байнабди. Совхозынай байшна ондо нёдондоонойхиһоо хоёр дахин ехэ мяха абаха гэжэ шиидэһэн байна. Тэрэ тоодо гахайн мяхан гурба дахин дээшэлхэ юм. Тиимэлээ манай фермын гахайшад дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абанхай. Манай булэ гахай бүриһөө 25 поршоонхэ абаха гэжэ шиидээд, хээээ хээээнэйхиһээ урма зориггойгоор хүдэлнэбди.

Жэлэй эхилхэһээ хойшо фермэмнай 162 гахай шахажа, бухы дээрэнь 151 центнер шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагаа. Мүнөө 360 гахай шахагдажа байнхай. Тэдэнэ майюонь һарада 80—90 килограммтай

болгожо, бэлэдхэлэй пунктда тушаахабди. Фермэдэмнай бүхыдөө 400 гаран поршоохо абтаад байна.

Фермэ дээрэхи хүдэлмэримнай һаянай онцһожоруулагдажа, гахайшадай ажал нилээд хүнгэн болоо. Гахайда тэжээлнь уридшалан буйлуулжа үгэнэбди. Гахайшад һарадаа 700—800 түхэриг ажалай түлөөһэ абадаг.

Ингэжэ фермымнай гахайшад долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ мүрысөөндэ бултадаа оролсонхой.

Б. Дугаржапова,
Бичурын совхозой гахайшан.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

К. МАРКС, Ф. ЭНГЕЛЬС, В. И. ЛЕНИНЭЙ ЗОХЕОЛНУУДАЙ СУГЛУУЛБАРИ ХЭБЛЭГДЭБЭ

...Румыниин Арадай Республ... ...ын политическэ литерату... ...гүрэнэй хэблэл «Пролет... ...рскэ интернационализм ту... ...К. Маркс, Ф. Энгельс, ...И. Ленинэй зохёолнууд» ...н суглуулбари гаргаба.

...Пролетарска интернацио... ...тухай К. Маркс, Ф. Эн... ...с, В. И. Ленинэй бэшэһэн ...ууд, хэлэһэн үгэнүүд ...оо бэшэгүүдынь суглул... ...н дотор оруулагданхай.

ТЕЛЕВИЗОР БҮТЭЭДЭГ ШЭНЭ ПРЕДПРИЯТИ

...Будапештын радиоаппарату... ...«Орион» гэжэ заводто ...р бүтээхэ гаргаха шэ... ...предприятиин түрүүшын ...н һаяхан ашаглалгада ...бэ. Шэнэ предприяти ээб... ...түхээрэлгынгээ жэшээгээр ...одхои мүнөө үеын пред... ...тиинүүдай нэгэн болоно.

...энэ жэлдэ «Орион» завод ...мянган телевизор бүтээхэ ...аа. 1960 ондоо эхилжэ ...ээ 100 мянган телевизор ...гаргадаг болохо. Гаргаг... ...н продукциин горьтойхон ...нь гадаадын оронуудта ху... ...гдаха.

АТОМНА РЕАКТОР ХҮДЭЛЖЭ ЭХИЛБЭ

Атомай хүсэ хэрэглэхэ талаар Бүхэвенгерскэ комитедэй мэдээсэлһэнэй ёһоор, Советскэ Союзһаа абтаһан, советскэ мэргэжэлтэдэй туһаламжаар хабсаран тодхогдоһон, 2 мегаватт хүсэтэй туршалгын атомна реактор Будапештдэ һаяхан ашаглалгада үгтөө. Энэ Венгридэхи анха түрүүшын реактор болоно.

Энэ зураг дээрэ харуулагдаһан атомна реактор шэнжэлэлгэ хэхэ, мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ зорилготой юм. Тиигэжэ тус реактор радиоактивна изотопуудые бии болгохо.

БОЛГАРИДА АЖАЛАЙ ДЭБЖЭЛТЭ БАДАРНА

Гурбадахи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн Майн 1-нэй урда тээхи үдэрнүүдтэ арадай Болгариин предприятинууд болон барилгануудта үргэнөөр дэлгэрээ һэн.

Индустриин хүдэлмэришэд ехэ амжалта туйлаа. Тэдэ нэгэдэхи кварталай түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, продукци бүхы дээрэнь гаргалгаяа нёдондонойхи энэ үеынхиһөө 21 процентээр ехэ болгоо.

Түсэбтэ даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, байгша оной һүүл болотор түсэбһөө гадуур 68.350 мянган левэй продукци гаргаха, 18.314 мянган левэй олзо доход оруулха гэһэн Габровска округой предприятинуудай үүсхэлые шэнэ шэнэ коллективүүд халан абажа байнхай.

Табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ тэмсэлдэ уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшод улам олон болоно.

МОНГОЛОЙ ТҮРҮҮШЫН ОБСЕРВАТОРИ БАРИГДАЖА БАЙНА

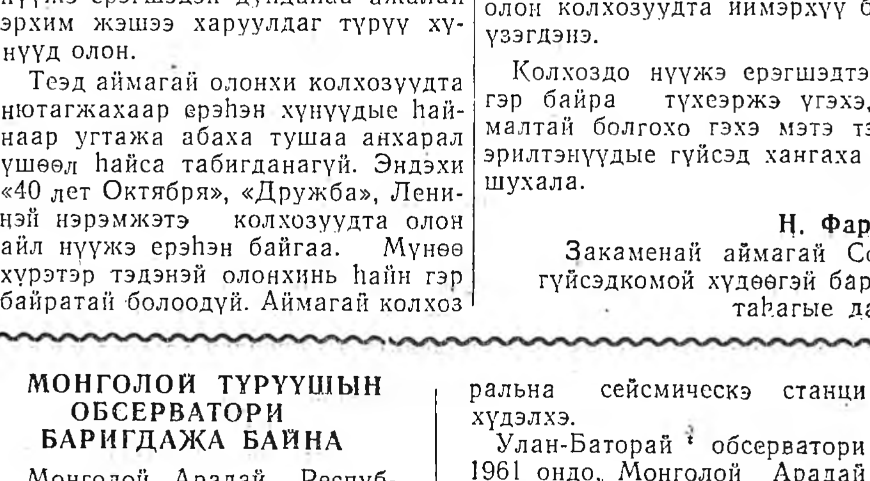
Монголой Арадай Республикын ниислэл хото шадар байһан Хүрэл Тогот гэжэ нютагта ороной түрүүшын обсерватори баригдажа байнхай.

Астрономическа шэнэ приборнууд болон түхээрэлгэнүүдээр энэ обсерватори хангагдаха юм.

Обсерваториин дэргэдэ центральна сейсмическэ станци хүдэлхэ.

Улан-Баторай обсерватори 1961 ондо, Монголой Арадай революциин 40 жэлэй һайндэр хүрэтэр, хүсэлдөөр ашаглалгада үгтэхэ юм.

Сэлмэгшэ байдаг, сэбэр агаартай Монголой метеорологическа эрхэ байдал энэ түрүүшын обсерваторидо научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэдэ ехэ таарамжатай байха. (ТАСС).

Польшын Арадай Республика. Новая Гутадахи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай юрэнхы түхэл харуулагдана.
ТАСС-эй фотохроника.

Искусствын, уран зохёолой ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

„ХҮХЫН ДУУНАЙ ҮЕЭР"

Дольён Мадасон (өөрынь ёһото нэрэ Илья Николаевич Мадасон) 1929 онһоо шүлэг бэшэжэ эхилээ һэн. Үшөө 1932 ондо «Хабарай гэрэл» гэжэ гаршагтай түрүүшын номынь хэблэгдэһэн юм. Удаадахи согсолборинь—«Лирикэ» 1941 ондо гараа бэлэй. 1950 ондо «Сэсэгтэ нуга дээрэ» гэжэ заахан поэмэ ном болгогдон хэблэгдээд, уншагшадта һайшаагдаа һэн.

Дольён Мадасон арадайнгаа аман зохёол, илангаяа таабари болон онцһон үгэнүүдые ехэ абьяастайгаар суглуулдаг. Мүнөө арадай арба гара мянган онцһон үгэнүүдые суглуулаад, хэблэлдэ бэлэдхэжэ байнхай.

Дольён Мадасон уянгата шүлэгүүдые найруулдаг лирическэ поэт юм. Манай үеын хүн тухай, тэрэнэй һанал бодол, тунгалаг арюун мэдэрэл, инаг дуран тухай бэшэдэг.

Д. Мадасоной лирикэ зүбөөршье, буруугаашье сэгнэгдэдэг байгаа. Зарим шүүмжэлэгшэд шүлэгүүдэйнь түхэл маягые, онол аргые һайшаадаг, харин бусад заримашуул муушалдаг һэн. Тэд гансал лирическэ шүлэгүүдые бэшэнэ гээд хэлэжэ болохогүй бшуу. «Тэндэ хааа,» «Тэрэ һүни» гэһэн шүлэгүүдынь ёһотойл публицистикын удхатай ха юм. Үнэр баян Эхэ ороноо поэт ингэжэ дууланл:

Хизаар үгы,
Хирхаг үгы,
Сэнхир далай,
Сэсэглиг дайда.
Хангай зузаан
Хабтагай тайга—
Энэ минии,
Эдир залуу,
Түрүү суутай
Түрэл орон!

Үнгэрэгшэ жэлдэ Д. Мадасоной «Хүхын дуунай үеэр» гэһэн шүлэгүүдэй суглуулбари хэблэгдэжэ гараа һэн. Номынь зохидоор нэрлэгдээ гээшэ ха. Түлэг һалбаржа ябаһан оюун бэлигые хүхын дуунай үетэй—хангалтама халуун хабартай жэшэнэ бшуу! Творчествынь эгээл шухала, эгээл хүсэтэй талань юуб гэхэдэ, арадайнгаа ажабайдал ирагуу һайхнаар, эйлгосотой тодоор зураглана. Финляндиһаа 1917 ондо хубисхалай үлгы — Петроград хото В. И. Ленинэй бусажа ерэһэн тухай гү, али халуун хабар, жэргэжэ байһан булжамуур, инаг дуран тухай найруулхадаа түбхын түрүүндэ уран «нюдөөр» хаймадаад, зөөлөөр, үнэн зүрхэнһөө бэшэдэг юм. Тиигэбэшье заримдаа үлүүсэ дашуураад, байгаалиин баялигые тобойсо харуулангүй, миин лэ тоолохо томиржо уншагшадаа тамална. «Ангарын аман дээрэ» гэһэн шүлэгэйнь хараад туршая:

Сэнхир гүнзэгы уһатай
Сэбэр Байгал далайһаа
Түргэн түжэр урадхалтай
Түрэл Ангара мүрэм
Хабатай хүсэтэй бээрээ
Хада хабсагай һэтэлэн,
Хааян,
Ханхийн (?)
Бууян...
Дэгжэн (?)
Дэбхэрэн...
Урудана.

Эдэ мүрнүүд хүнэй ухаанда лабаар хадуугданагүй. Ангарнай юрэдөө яагаа юм:: ханхинажа байтараа хайшан гэжэ дэгжэшоо юм—таахань бэрхэтэй, бууралтажа байтараа хайшан гэжэ бууяшадаг юм? Ойлгохонь хэсүүшэг даа. Ангара мүрэн саашаа урудаха бүреэ «гааран»:

Галзуу түргэнөөр
ганиран,
· газарай доһолсор
хабирна.

Юу хабирнаб? Эрьее хабираа гээ һаань, тааража байгаа. Тиихэдэ хабирна гэһэн глагол шүлэгэй удхада шэнэ шанар олгонгүй. Энэ зохёол бирагүй, түүхэйшэг байна. Хоорон, удха багатай үгэнүүд хойно хойноһоо үлхэлдөөд, Ангарай долгиндол мушхаралдашанхай.

Тус суглуулбари дотор нэрээшье «зүйл бүриин заахануул, янза бүриин яахануул» шүлэгүүдэй хажуугаар патриотическа удхашанартай мүрнүүдшье, инаг дуранай лирикэшье бии.

Аляа, заахан мансытай,
Алик, алтан хүбүүмни,
Холын хотодо байгаашье һаа,
Хэдо намайгаа һануулна.
Үглөөнэй сэлмэг сагаар
Үлгыһөөн унтажа бодоод,
Эхээ сасаа хүхөөд (?!)
Энсэжэ һуухань шэбшүүлнэ.

Уншаад байхада гэмгүй шэнги. Юун тухай бэшэхэ, бэшэхэгүйгөө поэт һайн мэдэдэг байха ёһотой. Ажабайдалай зарим шэнжэнүүдые домоглон шүлэглэхэдэ, шэхэндэ хажараар дуулдахашье магад. «Эхээ сасаа хүхөөд» гэхэдээ, юумые байһан соонь буулгажархина.

Түрэл нютаг, үзэсхэлэн гоё байгаали харуулха талаараа Д. Мадасон горьтойхон амжалта туйланхай. Тэрэнэй шүлэгүүд соо байгаали амиды шэнгеэр һаршаганажа, хорьёжо, шааяжа, хүүежэ байнашуугаар харагдадаг.

Үндэр хабсагай.
Үдхэн шэнэһэн.
Шэб шэнэхэн һара
Шэнэһэнэй һалааһаа
Һиихэ мэтэ
Һэнжэн толотоно.

Поэдэй шүлэг найруулгын мэргэжэл тушаа нэгэ хэдэн һанамжаа хэлэхэ дуран хүрэнэ. Шүлэгүүд доторнь урлагдаһан, мүлигдэһэн, тоб байса һүүряа олоһон мүрнүүд олон дайралдадаг. Газаа талаһаань абажа хараха болоо һаа, тэрэнэй шүлэгүүд рифмэгүй, «задархайшаг» юм. Толгой холболгодо илангаяа ехэ анхарал хандуулдаг гэшэ ха. Мадасоной аллитераци (толгой холболго) баян, хэдэ хэдэн үенүүдээрээ тааралданхай. Зарим эпитет, зэргэсэлүүлгэнүүдынь горигүйхэн, уншагшадай тээлмэрдэмээр байдаг.

Юрэнхы дээрээ Д. Мадасоной шүлэгүүд уншагшадые һонирхуулмаар байна.

В. Петонов.

¹ Дольён Мадасон. «Хүхын дуунай үеэр». Бурядай номой хэблэл, Улан-Удэ, 1958 он.

Колхоздо нүүжэ ерэгшэдэй эрилтэ һайнаар хангаха

Аймагай центр болон республикын предприятинуудһаа зуу гаран хүдэлмэришэд болон алба хаагшад гэр бүлөөрөө манай аймагай колхозуудта һүүлшын жэлнүүдтэ нүүжэ ерээд, гэшүүд боложо ороо юм. Мүнөөшье олон айлнууд колхозуудта ерэжэ байна.

Һайн дураараа колхоздо нүүжэ ерэгшэдые «Коммунизмын зам» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Малаанов) илангаяа һайн бэлэдхэлтэйгээр угтана. Энэ колхозойхид хамта 15 айлнуудые гэшүүд болгожо абаад, бултаданьшье шэнэ гэр барижа үгөөд, үхэр малтай болгоо юм. Айл бүхэн бууса шадараа хартаабха, огородой эдеэ ехээр таридаг болонхой. Нүүжэ ерэгшэдэй олонхинь колхозой ажалда эдэбхитэйгээр хандажа, колхозникүүдай дундаа хүндэтэй болоо. Жэшээлбэл, урдань аймагай газетын типографида ажаллаһан нүхэр Һасаран Жигжитов энэ колхоздо ахалагша хонишоноор хүдэлнэ. Һасаран Тугутович 500 толгой хони бэедэ даажа абаад, хоёр жэл соо хонидоо нэгэшье үхэлгүйгөөр харууһалжа байна.

Мүн энэ колхоздо нүүжэ ерэһэн Очир Аюшеев барилгын бригадые хүтэлбэрилдэг. Тус бригадын 20 дархашуул 1958 оной туршада 100—100 толгой үхэрэй 2 байра, мянган толгой хониной 2 байра, мүн байһан 40 гаран гэр болон бусад олон барилгануудые бодхоогоо. Мүнөө эдэнэр нэгэ шэнэ барилгын модо, шулуу бэлэдхэжэ байна.

Аймагай бусадшье колхозуудаар нүүжэ ерэгшэдэй дундаһаа ажалай эрхим жэшээ харуулдаг түрүү хүнүүд олон.

Теэд аймагай олонхи колхозуудта нютагжахаар ерэһэн хүнүүдые һайнаар угтаха абаха тушаа анхарал үшөөл һайса табигданагүй. Эндэхи «40 лет Октября», «Дружба», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта олон айл нүүжэ ерэһэн байгаа. Мүнөө хүрэтэр тэдэнэй олонхинь һайн гэр байратай болоодүй. Аймагай колхоз бүхэн гүрэнһөө зээлэер үгтэдэг мүнгэн зөөрине хаһа сагтань зүбөөр хэрэглэжэ, нүүжэ ерэгшэдтэ гэрнүүдые барижа үгэхэ дүүрэн арагатай бшуу. Гэбэшье байгша ондо энэ хэрэгтэ һомолгоһон 100 мянган түхэригэй оройдоол 22 мянгань хэрэглэгдээд байна.

1958 ондо Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ороһон хэдэн айлай оройдоол нэгэнинь шэнэ гэртэй болонхой. «Коммунизм» колхоздо—4 айлай нэгэниинишье шэнэ гэртэй болоодүй байһаар. Аймагай бусад олон колхозуудта иимэрхүү байдал үзэгдэнэ.

Колхоздо нүүжэ ерэгшэдтэ шэнэ гэр байра түхэрэжэ үгэхэ, үхэр малтай болгохо гэхэ мэтэ тэдэнэй эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха тон шухала.

Н. Фарисеев.
Закаменай аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөөгэй барилгын таһагые даагша.

„Труд" бүлгэмэйхид илаа

Хүнгэн атлетикээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хоёр үдэрэй туршада үнгэргэгдөө. Энэ мүрысөөндэ эхэнэрнүүд илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Эдэнэр 200 метртэ гүйлдэхэдөө һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулаа. Заиграйн аймагай түлөөлэгшэ Дудко энэ урилдаанда хабаадалсажа, республикынгаа ниислэл хотын спортсменүүдые бултыень ахижа гараа.

400 метртэ урилдаагшадай дундаһаа багшанарай институдай студентка Батурина түрүүлбэ. Ядро түлхилгөөр үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ студентка Данкова (багшанарай институт) нэгэдэхи һуурида гараа.

Эрэшүүлэй дунда 200 метртэ болоһон урилдаанда Веретенов («Труд» бүлгэм) шалгаран гараһан байна.

Мүрысөөнэй һүүл багта 10 километрын газарта ябагаар ябагшадай мүрысөөнэй болоходо ажалай резервын түлөөлэгшэ Игумнов энэ зайе 51 минута 25 секунда соо гаталжа, нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Хоёр үдэрэй туршада үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ 18.152 очко абаһан «Труд» бүлгэмэй команда нэгэдэхи һуури эзэлжэ, дамжуулгын шан абаа. Тиихэдэ «Буревестник» бүлгэмэй студентнүүдэй команда хоёрдохи, «Урожай» бүлгэмэйхид гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

А. Игумнов.

Һайн дуранай дружина байгуулагдаба

Кудара-Сомон тосхоной Культурын байшанда һаяхан хүн зон олоороо сугларжа, милицидэ туһалха һайн дуранай дружинануудые байгуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. КПСС-эй Кударын айкомой секретарь нүхэр Надагуров тус асуудалаар элидхэл хэжэ, КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан тогтоолой онсо удхашанар тухай тэмдэглээ. Удаань олон хүн үгэ хэлэжэ, һайн дуранай дружинануудые байгуулха тухай парти, правительствын тогтоолые бүрин дэмжэһэн байна.

Һайн дуранай дружинада хабаадалсаха тухай 60 мэдүүлгэ ороод байна гэжэ суглаан дээрэ мэдээсэгдээ.

Д. Бадмаев.

300 дальбараа дэгжээжэ байна

Сүлөөтэй сагтаа ажал хэжэ, шубуу, туулайнуудые колхозуудта тэжээжэ үгэхэ гэһэн республикын һурагшадай үүсхэлые Ара Хэрээтын һургуулиин һурагшад һайшаан дэмжэбэ. Эдэнэр 300 дальбараа тэжээжэ,, Бичурын Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо үгэхэ уялга абаад, колхозой тахяагай фермэдэ ошожо ажаллана. Энээнһээ гадна һурагшад малай фермэнүүдтэ, полевой станда ошожо, һонирхолтой концерт харуулдаг болоо.

М. Жаргалов.

АГЫН ҺОНИН

ХАБАРАЙ ТАРИЛГА АМЖАЛТАТАЙГААР ЯБУУЛАГДАНА

Округой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд шэниисэ тариха түсэбөө 100,7 процент дүүргэжэ, тарилгаяа богони болзорто, эрхимээр үнгэргөө.

«Дружба», «Онон», «Родина», Зугаалайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ, мүн бусад колхозууд апрелиин 22—24-дэ шэниисэ тариха түсэбөө дүүргээ. Гадна Дулдаргын аймагай колхозууд 300 гектар ячмень, 350 гектарта хара таряа тариба.

Эндэхи олохон колхоз мүнөө үедэ овёс тарижа байна.

100 МЯНГАН ХУРЬГАД АБТАА

Энэ жэлэй хабар округой колхозуудта 99 мянган хонид эртэ хурьгалжа, тэдээнһээ 100 мянган шэнэ түл абтаад байна.

Округой колхозуудта үшөө 150 мянга шахуу хонид хурьгалхаар хараалагдана.

МАЛ АЖАЛҺАА АШАГ ШЭМЭ ЕХЭЭР АБАНА

Улам олоор үдэжэ байгаа адуу малһаа ашаг шэмэ ехээр абахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ Зугаалайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ, Үрөөнэйн «Дружба», Алханын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд, мүн Ононой хониной совхоз түрүү һуури эзэлээ. Дурсагдаһан совхоз, колхозууд гүрэндэ һү худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэбые 102—160 процент, мяха — 102—882 процент, үндэгэ—140—412 процент дүүргээ. Эдэ ажахынууд хабарайнгаа тарилгые мүн лэ эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ байна.

КОЛХОЗ БҮХЭНДЭ РАДИОУЗЕЛ

Округой 27 колхозой гол тосхонуудта радиоузел бии болгогдонхой. Айлнуудта радио үдэр бүри дуугаржа байдаг.

1936 ондо округ дотор миил 3 радиоузел, хэдэхэн радиоприёмник бии байгаа һаа, мүнөө 30 гаран радиоузел, мянга гаран радиоприёмник хүдэлжэ байнхай. Радиошудалһан хүнүүд олон болоо. Хүдөөгэй малшадай олонхидынь өөһэдөө радиоприёмнигтой юм. Тэдэнэр Москва, Чита, Улан-Удэ городуудһаа радио дамжуулгануудые шагнажа байдаг юм.

Д. Жапхандаев.

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика дотор үүлэтэйшэг байха, бороо хура орохогүй. Баруун хойноһоо һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городтэ 7—9 градус дулаан болохо.

Республика дотор майн 9, 10-да үүлэнэй хоорондуур наран гараха, зарим газарта орһон бороон хүрэжэ, саһан болохо байна. Баруун хойноһоо шанга һалхин болохо. Хойто аймагуудта һүниндөө 5—10 градус хүйтэн болохо, бусад аймагуудта 1 градус дулаанһаа 4 градус хүрэтэр хүйтэн болохо, үдэртөө 8—13 градус дулаан болохо юм.

ХИЛЫН СААНАҺАА

СССР-эй, Хитадай, Индиин хоорондо хани барисаанай бэхижүүлэгдээ һаа, эб найрамдал сахин хамгаалагдаха юм

ДЕЛИ, майн 6. (ТАСС). «Ассан трибюн» газетэ Инди Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаан тушаа түрүү бэшэг дотороо иигэжэ бэшэнэ: «Инди Росси хоёр адли хараа бодолтой бусад оронуудтал адли эб найрамдал сахин хамгаалхые ехээр хүсэнэ, томо, жэжэ оронуудай материальна, культурна талаараа хүгжэхэдэнь, амгалан байдал илангаяа туһатай...»

Эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые Советскэ Союзай бэелүүлдэг байһан тухайнь тэмдэглэхэ зуураа, газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Өөһэдтөөшье, мүн бусадташье амгалан ёһоор ажаһууха арга боломжо олгохо гэһэн хараа бодолые Росси баримтална... Ородууд дэлхэйн бусад арадуудта аха дүү ёһоор хандадаг юм гэһэн баталамжые зүбтүүлнэ, гээшэ».

Инди, Советскэ Союзай хоорондохи культурна, экономическа харилсаае саг үргэлжэ һайжаруулха шухала гэжэ газетэ зааха зуураа, иигэжэ бэшэнэ: «Хэрбээ эдэ хоёр ороной хоорондохи культурна, экономическа харилсаанай һайжараа һаань, Инди Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэдэ ехээр туһалха юм».

«Хэрбээ Инди, Росси, Хитад гурбанда ажаһуудаг 1.200 миллион хүн зон амгалан ёһоор зэргэ ажаһуухын түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсээ һаань, хүн түрэлтэн олон удаан жэлнүүдтэ амгалан ажаһууха юм».

„Шулуун сэсэг" гэжэ советскэ балет тухай Америкын хэблэл иигэжэ бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 6. (ТАСС). СССР-тэ Ехэ театрын артистнуудай табиһан «Шулуун сэсэг» гэжэ балет тухай «Нью-Йорк пост» гэжэ газетэдэ рецензи толилогдоо. Советскэ артистнууд, илангаяа Майя Плисецкая шадамар бэрхээр танцанаадаһан байна гэжэ рецензи бэшэһэн Фрэнсис Херридж тэмдэглээ.

Нью-Йоркын хэдэ хэдэн газетэнүүдэй статьянууд дотор дээрэ. дурсагдаһан баледэй илангаяа һайнаар табигдаһаниинь тэмдэглэгдэнэ.

Канадын хүн зон советскэ баледэй артистнуудай ерэхыень ехээр хүлеэнэ

ОТТАВА, майн 6. (ТАСС). СССР-эй Ехэ театрын баледэй артистнуудай Канадада ерэхыень Канадын хүн зон ехээр хүлеэнэ. Торонто городто советскэ артистнуудай түрүүшынхеэ зүжэг табитарнь 5 неделиин үлэбэшье биледүүд мүнөөнһөө олоор худалдагдажа байна. «Советскэ артистнуудай зүжэг табиха «Мэпл лиф Гардэн» Л гэжэ спортивна стадионой биледэй кассада туйлай олон гүйлта бэшэгүүд ороод байна. Тэрэ стадиондо 8 мянга гаран хүн багтаха юм. Энээнһээ урдань хүнүүд биледүүдые иимэ олоор хэзээшье захидаггүй байһан юм гэжэ стадионой захиргаанай түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Советскэ артистнуудай Торонтодо табиха дүрбэн зүжэгэй биледүүд дууһан худалдагдаа.

Ехэ театрын баледэй артистнууд Торонто городһоо гадна, Монреальда 6 зүжэг табиха юм. Билет худалдан абахые хүсэгшэд тэндэ мүн лэ олон байна.

Урда Корейдэ 4 миллион 200 мянга шахуу хүнүүд ажалгүйдэнэ. Миллион шахуу таряашад Ли Сын-Манай засагаархидта орооһо таряагаа буляалгаһан дээрэһээ үлэн хооһоор зобожо байна. Жэжэ наймаашад үгырэн хооһорно. Сеулэй 500 мянга шахуу ажалшад туһаламжа хүлеэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүгшэн эхэнэр гуйраншалжа ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Немец арад Женев[illegible] болохо зублөөнэй ур[illegible] шанга эрилтэ таб[illegible]

БЕРЛИН, майн 6. (ТАСС) [illegible]

Ирагай республик[illegible] правительство хубилгагдаба

БАГДАД, майн 6. (ТАСС) [illegible]

Алжиртахи Франци[illegible] сэрэгшэдэй хорото[illegible]

ПАРИЖ, майн 6. (ТАСС) [illegible]

Францин түмэр за[illegible] забастовко хэжэ[illegible]

ПАРИЖ, майн 6. (ТАСС) [illegible]

Зарим хүдэлмэришэдэй сали[illegible] һые һара соо 30 мянган [illegible] доошолуулһан дээрэһээнь [illegible] замшад забастовко соност[illegible] байна.

Капитализмын үедэ үйлэдбэриин ургалта, арадай ажабайдалай доройтолго

Манай ороной саашадаа хүгжэхэ долоон жэлэй асари ехэ түсэб—социализмын илагдашагүй хүсэтэйе, үмхирэн һалажа байгаа капитализмда орходоо булюу һайн байһыень харуулна. Энэ булюу һайн байлгань ажабайдалай бүхы һалбаринуудай хүгжэлтэһөө, илангаяа арадай энхэ байдалай улам һайжаралгаһаа эли тодоор харагдана. Социализм болон коммунизмын замаар дабшажа ябаһан совет, бэшэшье арадуудай байдал һайжаржал байдаг. Тиимэһээ капиталистическэ оронуудай олонхи ажалшадай хүндэ хүшэр байдалһаа тад ондоо юм. СССР-эй экономикын амжалтатайгаар хүгжэлтэнь «капитализмын хүндэ хүшэр байдалһаа мултаржа ядажа байһан арад зондо гүнзэгы ехэ нүлөө үзүүлхэ байна»—гэжэ Америкын капиталистнарай орган болохо «Нью-Йорк таймс» газетын һанаагаа зобонгёор мэдээсэһэниинь гайхалтайшье бэшэ.

Олониитэ арадай дарлагдажа байһыень нюудаг, мүнөө үеын капитализмын муу муухай юумыень далдалхые һэдэдэг буржуазна хэблэлэй иигэжэ мэдэрдэг ушар үсөөн байдаг. Капиталистическэ оронуудай үйлэдбэриин ургаха тудам, арадай хэрэглэмжэ ургадаг, ажалшадай ажабайдал һайжардаг гэжэ байгаад баруун оронуудай буржуазна хэблэл арад зоноо мэхэлдэг байна. Энэнь оройдоошье үндэһэ баримтагүй ха юм.

Капитализмын үедэ үйлэдбэриин ургахада хирэ-хирэ болоод лэ кризис тохёолдодог гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр 1948—1949, 1953—1954, 1957—1958 онуудта кризисүүд болоһон байгаа. Кризисэй үедэ олониитэ ажалшадай хэрэглэмжэнь бага болодог, байдалынь муудадаг гэжэ буржуазнашье хэблэл мэдэрхэ баатай болодог байна. Тиимэһээ капиталта оронуудай үйлэдбэриин ургалта арад зондо ехэ хохидол зоболон асардаг байна.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр предприяти, машина, түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн шэнэлэлгэ болон милитаризацилгаһаа, бусад оронуудай экономикые өөһэдһөө дулдыданги болгоһонһоо, промышленностьдахи техническэ дэбжэлтэһээ уламжалан капиталистическэ оронуудай үйлэдбэри ургаа. Эдэ бүгэдэ саг зуурын ушар байһан туладаа капиталистическэ ажахын хүгжэлтын жама ёһые хубилгажа шадахагүй. Капиталта оронуудай үйлэдбэриин ургалта тогтууригүй байдаг.

Капиталистическэ монополинуудай эзэрхэлгэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ургалтада һаалта хэдэг. Тон таарамжатай эрхэ байдалда байдаг Америкын Холбоото Штадууд хорин табан (1929—1955) жэл соо үйлэдбэреэ миил 2,3 дахин дээшэлүүлжэ шадаа. США-гэй правительство. яаралтайгаар зэбсэгжэхэ политика бэелүүлэн, һүүлэй жэлнүүдтэ үйлэдбэреэ үргэдхэхын тула хэдэн хэмжээнүүдые абаа.

Америкын экономист В. Перлогэгшын харуулһан статистическэ мэдээнэй ёһоор хүлһөөр хүдэлдэг зоной бодото олзо доход (налог дараад байхадань) арбан жэл соо (1946—1956 онууд) дунда зэргээр 9 процентээр нэмээ. Энэнь жэл соо нэгэ процентһээ багаар нэмэһэн болоно. Тиихэдэ энэ үе соо Холбоото Штадуудай иимэ хүн зоной ажалайнь бүтээсэ жэл бүри 3 процентээр нэмэдэг байгаа. Энээнһээ хаража үзэхэдэ, арад зоной улам ехээр мүлжэгдэжэ байһаниинь эли тодоор харагдана.

Ажалай эршэ хүсые ехэдхэхын, ажалшадые улам ехээр мүлжэхын тула монополистнууд элдэб эсын арга хэрэглэнэ.

США-гэй автомобильна промышленностиин хүдэлмэришэд энэ оной январь һара соо 1958 оной энэ үеынхитэй сасуулбал, 11 процентээр олон автомашина хабсараа. Тиихэдэ эндэ хүдэлдэг хүдэлмэришэнэй тоо 11 процентээр хороһон байна.

Хүдэлмэришэн ангида монополистнуудай добтололго ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, капиталистнарай олзо доход нэмээдэг тухайнь капиталистическэ оронуудай хэблэл нюунгүй мэдэрдэг байна. «1948 ондо гэхэ гү, али арбан жэлэй саадатээ 12,7 миллион хүнэй гаргаһан продукциһаа 35 процентээр ехэ продукци 11,9 миллион американецууд мүнөө гаргана» гэжэ 1958 оной декабрь һарада «Уолл-стрит джорнэл» газетэ бэшээ һэн.

Энэ үрэ дүн ехэ үнэтэйгөөр туйлагдаһан байна. «Экономик аутлук» журналай мэдээсэһэнэй ёһоор, яаралтайгаар хүдэлдэг болон усалталгаһаа һэргылхэ хэмжээнүүдэй абтадаггүй дээрэһээ США-да дунда зэргээр арбан зургаан секунда бүридэ үйлэдбэри дээрэ нэгэ хүдэлмэришэн гэнтын аюулда ородог, харин тиихэдэ дүрбэ минута бүхэндэ нэгэ хүдэлмэришэн аюулда дайралдажа үхэдэг гү, али хүндөөр гэмтэдэг байна.

Хүдэлмэришэн ангиие улам ехээр мүлжэлгэ капиталистическэ оронуудтахи промышленна үйлэдбэриин ургаха эшэ үндэһэнүүдэй нэгэн болоно. Ажалшадай хэрэглэмжые доошолуулха гээшэ баһа нэгэ эшэ үндэһэниинь бололсоно.

Эд бараанай үнэтэй боложо байхада, салин хүлһэ тэрэ зандань байлгаха политика, гэр байрын түлөөһэ дээшэлүүлхэ, налог ехэ болгохо гээшэ бодото салин хүлһэ доошолуулжа, ажалшадай энхэ байдалые улам муу болгодог байна.

Бэшэшье капиталистическэ оронуудтахи үйлэдбэриин ургалта ажалшадай байдалые һайжаруулнагүй.

Англида 1957 ондо 1953 онойхитой сасуулбал, промышленна үйлэдбэринь 15 процентээр ургаа, теэд энэнь ажалшадай байдалые һайжаруулаагүй.

Францида 1953—1957 онуудта промышленна үйлэдбэри 45 процентээр ургаа, харин тиихэдэ арад зонойнь хэрэглэмжэ ехэ дээшэлээгүй. Хуулита статистическэ мэдээнэй ёһоор, Францида 1958 ондо хүн зоной худалдан абаха шадабари 10 тухай процентээр доошолоо. 1958 оной ноябрь һарада Парижай гэрэй эзэн эхэнэрнүүд 1957 оной энэ үеынхидэ орходоо мяха болон бэшэшье эдеэ хоолой продукт 10 процент багаар худалдан абаһан байна.

Капиталистическэ оронуудтахи үйлэдбэриин ургалта арадай хэрэглэмжые үргэдхэдэггүй, харин энэнь — «продукциин үлүү гаралгын» нэгэ шалтагаан болодог.

Капиталистическэ оронуудтахи үйлэдбэри яагаад урганаб гэхэдэ, буу зэбсэг ехээр түхеэрэгдэнэ.

Капитализмын үедэхи үйлэдбэриин ургахада хүдэлмэригүйдэлгэ үгы болодоггүй гэжэ хэндэшье мэдээжэ. США-да үйлэдбэриин хэршье ургаа һаань, ажалгүй хүн зоной тоо тэрэл зандаа байдаг. Мүнөө тэндэ 4.800 мянган хүн хүдэлмэригүй байна.

Хүдэлмэригүйдэлгэ — капитализмын таһаршагүй нүхэсэлынь юм. США-да һүүлэй арбан жэл соо 3—4 миллион хүн ажалгүй байгаа.

Социализмын оронууд, нэн түрүүн манай орон тад ондоо байдалтай. Манайда үйлэдбэриин ургахада арад зоной энхэ байдал һайжаржал байдаг. Үйлэдбэриин ургахада арад зоной хэрэглэмжэ дээшэлдэггүй байха болоо һаа, социализмын үедэ оройдоошье таарахагүй ушар болохо һэн. Манайда үйлэдбэриин хэмжээнэй ургаха тудам ажалшадай байдал һайжаржал, хэрэглэмжэнь дээшэлжэл байдаг.

Манай иимэ түргэнөөр хүгжэлтэ капиталистическэ оронуудта сошордолго гаргадаг. Американска «Уолл-стрит джорнэл» газетэ һаяхан статья толилоо. «СССР-эй долоон жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэдээ зарим оронуудта гүнзэгы ехэ нүлөө үзүүлхэ байна, тиимэһээ тэдэнэр «коммунизмые шэлэн һайшаажа болохо» гэжэ статья соо хэлэгдэнэ.

Г. СЕЛЕЗНЕВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26, Телефоны редакции: редактора —46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32, Для междугородных переговоров—16.

Н01033. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4848